УДК 81:355.01
DOI https://doi.org/10.26661/2414-1135-2026-103-14

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

ЛІНГВІСТИКА ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ ЯК НОВІТНІЙ ДОСЛІДНИЦЬКИЙ НАПРЯМОК

Легкоконець В. О.
аспірантка, старший викладач кафедри стратегічних комунікацій та прикладної лінгвістики
Навчально-науковий інститут інформаційної безпеки та стратегічних комунікацій Національної академії Служби безпеки України
вул. Михайла Максимовича, 22, Київ, Україна
orcid.org/0000-0002-4157-9560
vdumanskaya@gmail.com

Ключові слова: *мовні механізми впливу, дискурс, наратив, сугестивні технології, когнітивна лінгвістика, стратегічні комунікації, інформаційна безпека.*

У статті досліджено становлення лінгвістики гібридної війни як новітнього міждисциплінарного напряму сучасного мовознавства. Актуальність дослідження зумовлена трансформацією характеру сучасних воєнних конфліктів, у яких поряд із фізичним протиборством дедалі більшого значення набуває боротьба за смисли, інтерпретації, наративи та суспільну свідомість. За таких умов мова, текст і дискурс стають не лише засобами комунікації, а й інструментами інформаційного впливу, стратегічного управління та протидії деструктивним інформаційно-психологічним операціям. У роботі систематизовано сучасні лінгвістичні дослідження, присвячені мовному виміру гібридної війни, узагальнено основні напрями розвитку лінгвістики гібридної війни та обґрунтовано її статус як самостійного дослідницького напряму. Проаналізовано інформаційно-комунікативний, сугестивний, дискурсивний, когнітивний, наративний, лінгвогендерний і лінгвософський напрями сучасних досліджень. Встановлено, що еволюція наукових підходів засвідчує поступовий перехід від вивчення окремих мовних явищ до формування цілісного дослідницького напряму, орієнтованого на комплексне дослідження мовних механізмів інформаційного протиборства, виявлення деструктивних інформаційних впливів та розроблення ефективних засобів проактивної протидії їм.

Показано, що лінгвістика гібридної війни поєднує теоретичні напрацювання сучасного мовознавства з прикладними завданнями стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки, забезпечуючи комплексне дослідження мовних механізмів сучасних конфліктів і розроблення інструментарію протидії інформаційно-психологічним операціям. Результати дослідження можуть бути використані у подальших лінгвістичних дослідженнях гібридної війни, під час аналізу стратегічних наративів, інформаційно-психологічних операцій, а також у сфері стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки.

HYBRID WARFARE LINGUISTICS AS AN EMERGING RESEARCH FIELD

Lehkokonets V. O.
Postgraduate Student, Senior Lecturer at the Department
of Strategic Communications and Applied Linguistics
Educational and Research Institute of Information Security and Strategic Communications
of the National Academy of the Security Service of Ukraine
Mykhaila Maksymovycha str., 22, Kyiv, Ukraine
orcid.org/0000-0002-4157-9560
vdumanskaya@gmail.com

Key words: *linguistic mechanisms of influence, discourse, narrative, suggestive technologies, cognitive linguistics, strategic communications, information security.*

The article examines the emergence of Hybrid Warfare Linguistics as an emerging interdisciplinary field of modern linguistics. The relevance of the study is determined by the transformation of the nature of contemporary armed conflicts, in which, alongside physical confrontation, increasing importance is attached to the struggle for meanings, interpretations, narratives, and public consciousness. Under these conditions, language, text, and discourse function not only as means of communication but also as instruments of information influence, strategic communication, and counteraction to destructive information and psychological operations.

The study systematizes contemporary linguistic research devoted to the linguistic dimension of hybrid warfare, identifies the principal directions in the development of Hybrid Warfare Linguistics, and substantiates its status as an independent field of research. The paper analyzes the information and communication, suggestive, discourse, cognitive, narrative, linguistic gender, and linguistic-philosophical approaches in contemporary studies. It is established that the evolution of scholarly approaches demonstrates a gradual transition from the study of individual linguistic phenomena to the formation of a comprehensive research field focused on the integrated investigation of the linguistic mechanisms of information confrontation, the identification of destructive information influences, and the development of effective means of proactively countering them.

The study demonstrates that Hybrid Warfare Linguistics integrates the theoretical achievements of modern linguistics with the applied objectives of strategic communications and information security, providing a comprehensive framework for investigating the linguistic mechanisms of contemporary conflicts and developing tools for countering information and psychological operations. The findings may be applied in further linguistic research on hybrid warfare, in the analysis of strategic narratives and information and psychological operations, as well as in the fields of strategic communications and information security.

Постановка проблеми. Трансформація характеру сучасних воєнних конфліктів, у яких мова стала одним із ключових інструментів інформаційного впливу, стратегічної комунікації та когнітивного протиборства, зумовила появу нових напрямів лінгвістичних досліджень та спричинила істотне розширення предметного поля сучасної лінгвістики. Зростання ролі мови як інструмента інформаційного та когнітивного впливу, формування стратегічних наративів і здійснення інформаційно-психологічних операцій зумовило появу нового міждисциплінарного напряму досліджень – лінгвістики гібридної війни.

Вагомий внесок у дослідження цих проблем зробили Л. Компанцева, Г. Яворська, Н. Слухай, О. Снитко, Г. Почепцов, С. Карнаух, Л. Федоренко, А. Кениз, О. Кирилюк, Н. Кутуза та інші дослідники. Їх праці заклали теоретичне підґрунтя для вивчення мовного виміру гібридної війни та сприяли формуванню нового напряму сучасних лінгвістичних досліджень.

Разом із тим наявні дослідження переважно висвітлюють окремі аспекти мовного забезпечення гібридної війни або окремі напрями лінгвістичних досліджень. Натомість комплексна систематизація сучасних наукових підходів, визначення

структури, основних напрямів розвитку та концептуальних засад лінгвістики гібридної війни як цілісного міждисциплінарного дослідницького напряму залишаються недостатньо опрацьованими.

Метою статті є комплексний аналіз теоретичних засад лінгвістики гібридної війни, узагальнення сучасних наукових підходів до її розуміння, систематизація основних дослідницьких вимірів та визначення місця цього напряму в системі сучасного мовознавства.

Завдання дослідження:

– проаналізувати передумови становлення лінгвістики гібридної війни;

– узагальнити сучасні наукові підходи до визначення її сутності;

– систематизувати основні дослідницькі виміри лінгвістики гібридної війни;

– окреслити перспективи подальшого розвитку цього міждисциплінарного напряму.

Об'єкт дослідження – лінгвістика гібридної війни як новий міждисциплінарний напрям сучасного мовознавства.

Предмет дослідження – теоретичні засади, концептуальні підходи та основні дослідницькі виміри лінгвістики гібридної війни.

Виклад основного матеріалу дослідження. Лінгвістичний вимір сучасних конфліктів набуває дедалі більшого значення в умовах гібридної війни, де боротьба ведеться не лише у військовій, політичній чи економічній сферах, а й в інформаційному просторі. За таких умов мова, текст, дискурс перетворюються на інструменти впливу, формування суспільних інтерпретацій й поширення стратегічних наративів.

Лінгвістичний підхід дозволяє розглядати війну як боротьбу за інтерпретацію подій, визначати концептуальні межі кола *СВОЇХ* і *ЧУЖИХ*, виявляти ключові параметри образу ворога та пропонувати механізми проактивної протидії ворожим дискурсивним впливам. Два асиметричні модуси сучасної війни – фізичний і дискурсивний [Яворська, 2016, с. 42] зумовлюють необхідність дослідження мовних механізмів інформаційного впливу в сучасних конфліктах.

З початком російської агресії проти нашої Держави українські дослідники почали вивчати *інформаційно-комунікативний вимір війни* (роботи В. Бебик [Бебик, 2023], О. Євдокімової [Євдокімова, 2017], Б. Калініченко [Калініченко, 2020], С. Карнауха [Карнаух, 2024], Г. Почепцова [Почепцов, 2015], А. Стадник [Стадник, 2016]). Г. Почепцов трактує сучасні конфлікти передусім як боротьбу за смисли, інтерпретації та громадську думку й зазначає, що «інформаційна війна – це найінтелектуальніший варіант військового протистояння, оскільки і суб'єкт, і об'єкт впливу тут – людський розум. Якщо звичайна війна націлена на тіло людини, то інформаційна – на її розум» [Почепцов, 2016, с. 7]. С. Карнаух пропонує визначення інформаційної війни як «війни дискурсів із застосуванням можливостей мови, зокрема сугестивних, для здійснення когнітивно-прагматичного впливу на певні ЦА противника з метою досягнення стратегічних цілей або протидії його ворожим намірам» [Карнаух, 2025]. О. Євдокімова розглядає інформаційно-психологічну війну як «форму насильства, в якій як інструмент примусу використовуються можливості впливу інформації на психіку людини» [Євдокімова, 2017]. У такому контексті мова, дискурс і стратегічні наративи постають важливими інструментами впливу на суспільну свідомість та поведінкові моделі аудиторії.

Психолінгвістичний і сугестивний вимір гібридної війни представлені у працях Г. Гайович та О. Твердохліба [Гайович, Твердохліб, 2022], Ю. Горбенко [Горбенко, 2017], С. Карнауха [Карнаух, 2024], А. Кениз [Кениз, 2025], О. Кирилюк [Кирилюк, 2021; Кирилюк, 2023], Л. Компанцевої [Компанцева, 2018а; Компанцева, 2024; Компанцева, 2018б], Т. Ковалевської та Ковалевської-Славової [Ковалевська, Ковалевська-Славова, 2022], Н. Кутузи та Д. Тельпіс [Кутуза, Тельпіс, 2023; Тельпіс 2024], Т. Мудраченко [Мудраченко, 2015], Н. Слухай [Слухай, 2021], О. Снитко [Снитко, 2018; Снитко, 2019; Снитко, Погорілова, 2023], Г. Яворської [Яворська, 2016].

Н. Слухай інтерпретує гуманітарний вимір сучасної війни як світоглядний, зумовлений «контрадикторними ідеологічними матрицями, або провідними поняттєвими системами, кожна з яких на інформаційному рівні визначає теми, об'єкти обговорення, наративи, що складаються в дискурси, і кожна зумовлює вибір конотованих вербальних і невербальних об'єктиваторів думки, що просувають інтенції відправника повідомлення» [Слухай, 2021, с. 13].

О. Твердохліб та Г. Гайович аналізують багатогранність сугестивних технологій впливу, наголошуючи, що їх застосування може інтерпретуватися як механізм підтримки суспільно значущих процесів або як форма маніпулятивного та навіювального впливу на свідомість людини [Твердохліб, Гайович, 2022, с. 222].

Л. Компанцева акцентує на тому, що «сугестивна комунікація базується на ключовому принципі міжособистісної взаємодії – емпатії, оскільки відчуття довіри, симпатії, співчуття й розуміння знижує рівень критичності в сприйнятті інформації» [Компанцева, 2018б, с. 87].

Розкриваючи специфіку консцієнтального впливу в сучасних конфліктах, Ю. Горбенко підкреслює, що «психологічна за формою консцієн-

тальна війна спрямована проти цивілізаційного вибору з використанням спеціально підготовленої інформації. У буквальному смислі цього слова – це війна, спрямована на руйнування свідомості та совісті народу, що зазнає агресії» [Горбенко, 2017, с. 32].

Окремий напрям досліджень сучасної війни – *лінгвістика впливу*, що зосереджується на вивченні *мови ворожнечі та мовних маркерів конфлікту*. Ці питання розглянуто у працях О. Данилейко [Данилейко, 2022], Т. Ісакової [Ісакова, 2016], Г. Колесник [Колесник, 2021], В. Марченко та О. Матюшенко [Марченко, Матюшенко, 2021], Б. Парахонського та Г. Яворської [Парахонський, Яворська, 2019], Г. Прищепи [Прищепа, 2017], Н. Слухай [Слухай, 2018; Слухай, 2021], О. Сусської [Сусська, 2024; Сусська, 2022]. Мова ворожнечі тлумачиться як інструмент конструювання образу ворога [Парахонський, Яворська, 2019; Слухай, 2018], як соціокультурний та лінгвістичний феномен [Матюшенко, Марченко, 2021; Колесник, 2021], як лінгвістичний маркер гібридної війни [Прищепа, 2017], як феномен і предмет наукової інтерпретації [Сусська, 2024], як складник мови війни [Данилейко, 2022; Парахонський, Яворська, 2019], як інструмент лінгвістичного впливу [Слухай, 2018], як втілення вульгаризації і профанації інформаційного простору [Ісакова, 2016; Сусська, 2022].

Вивченню мови ворожнечі як інструменту інформаційного впливу та соціального розмежування присвячено праці Г. Черних [Черних, 2025], А. Чулкової [Чулкова, 2025] та інших науковців, мова ворожнечі розглядається як чинник формування ворожого мовного середовища, посилення суспільної поляризації та руйнування соціальної згуртованості. Особлива увага приділяється функціонуванню мови ворожнечі в медійному та цифровому дискурсах, де вона реалізується як через відкриті форми вербальної агресії, так і через приховані механізми впливу. Г. Черних відзначає, що «мова ворожнечі працює шляхом конструювання негативних уявлень і стереотипів про певні групи, фактично встановлюючи дихотомію “ми проти них”» [Черних, 2025, с. 68].

Увагу дослідників привертає феномен карнавальних форм сугестії, який ґрунтовно розробляє О. Снитко. У центрі уваги дослідниці перебувають мовні й комунікативні механізми протидії ворожим інформаційним впливам, реалізовані через гумор, іронію, пародію та карнавалізацію суспільного дискурсу. Авторка зазначає, що «Карнавальні форми контрсугестії розчленовують, “оголюють” політично марковані ситуації до пародії та сміху, демонтують наративи» [Снитко, 2019, с. 84].

Л. Федоренко запропоновано поняття *лінгвоксенофобія*, яке відрізняється від мови ворожнечі і тлумачиться як «прихована форма вербальної агресії, що реалізується за допомогою комунікативних стратегій знецінення досягнень, приниження інших народів та організованих політичних спільнот (держав) і демонстрації зверхності власного народу (спільноти, держави)», створюють «простір безкомпромісної десакралізації» [Федоренко, 2024, с. 158].

У сучасній лінгвістиці також виокремлюють напрям *лінгвістики війни* – «міждисциплінарну галузь сучасної лінгвістики, що досліджує мову війни як засіб ідеологічного впливу, залякування, риторичного прикриття, мовного зсуву, централізованої інформаційної політики, цензури й репресій; як механізм драматичного розчарування та емоційного відчуження; як форму дипломатичного прикриття агресії та легітимації злочинів проти людства, замаскованих під риторику миру; як інструмент формування колективної пам’яті та фіксації воєнних злочинів, засіб художнього осмислення, політичного тиску, дипломатичної взаємодії та чинник міжнародно-політичної консолідації» [Дем’янчук, 2025, с. 231].

Окремої уваги заслуговує *дискурсивний напрям* досліджень гібридної війни. У працях О. Данилейко [Данилейко, 2022], Т. Івасишиної [Івасишина, 2025], Л. Компанцевої [Компанцева, 2024а; Компанцева, 2024б], О. Костюченко [Костюченко, 2025], Б. Парахонського та Г. Яворської [Парахонський, Яворська, 2019], Г. Почепцова [Почепцов, 2022], Л. Федоренко [Федоренко, 2025], Г. Яворської [Яворська, 2016] війну інтерпретовано як боротьбу за смисли, «війну дискурсів» і «битву наративів», що забезпечують символічний контроль над суспільною свідомістю. Зокрема, Б. Парахонський і Г. Яворська наголошують, що «боротьба за інтерпретацію реальності є складовою сучасного конфлікту», що підтверджує зростаюче значення боротьби за смисли та інтерпретації в сучасному гібридному протиборстві [Парахонський, Яворська 2019].

Г. Почепцов відводить наративам провідну роль у воєнних конфліктах, розглядаючи їх як механізм формування суспільного сприйняття та легітимації військових дій. Дослідник підкреслює, що вони «задають причини військових дій, щоб виправдати їх в очах свого населення та всього світу. Наративна війна дозволяє зробити так, щоб за допомогою твого наративу супротивник дивився на світ» [Почепцов, 2022].

Л. Федоренко, розглядає російсько-українське протистояння крізь призму війни наративів та визначає її як «організований конфлікт, що триває понад десятиліття й використовує когнітивну зброю – засоби впливу на когнітивні функції

людини та суспільства, має політичні і стратегічні цілі». Дослідниця наголошує, що «окремі наративи чи групи наративів є складовими цієї війни на тактичному рівні, бойовими зіткненнями в інформаційному просторі, а отже, джерелом війни у вимірі фізичному» [Федоренко, 2025, с. 43].

Л. Компанцева стверджує, що «дослідження боротьби наративів на певному етапі дозволяє спрогнозувати дії ворога у реальному часі й виробити ефективні засоби асиметричної проактивної відповіді» [Компанцева, 2024, с. 338].

Г. Яворська зазначає, що «фізичний модус існування війни завжди йде у супроводі її дискурсивного модусу, а конфлікт інтерпретацій, під час гібридної війни використовується як різновид зброї поряд з іншими невійськовими компонентами гібридних дій» [Яворська, 2016, с. 42].

Сучасний дискурсивний напрям досліджень гібридної війни зосереджено на вивченні наративів як інструментів символічного впливу та конструювання соціальної реальності. Зокрема, О. Костюченко розглядає російсько-українське протистояння як конфлікт, у якому інформаційний простір стає «вирішальним полем бою» [Костюченко, 2025, с. 327], а наративи виступають важливим засобом впливу на суспільну свідомість і формування інтерпретацій подій. При цьому, посилаючись на Дж. Ная, дослідник зауважує, що в сучасному світі дедалі більшого значення набуває питання того, «чия історія переможе» [Костюченко, 2025, с. 328].

Т. Івасишина наголошує, що «інформаційна війна має свій наративний вимір, де наративи виступають основними засобами конструювання суспільних реальностей» [Івасишина, 2025, с. 315].

У дискурсивному вимірі Л. Снігур вивчено комунікації волонтерських організацій, які «є основою розбудови громадянського суспільства і формування демократичних інститутів у контексті європейської інтеграції, однак в умовах гібридної війни є ризик, що позитивні ознаки волонтерських організацій (мобільність, потужні горизонтальні зв'язки, високий рівень довіри населення) можуть стати інструментом деструктивного впливу на емоційно виснажене суспільство» [Снігур, 2025, с. 279].

Лінгвогендерний вимір гібридної війни досліджено у працях О. Дунебабіної [Дунебабіна, 2025], Л. Компанцевої та К. Левченко [Компанцева, Левченко, 2021; Левченко, 2025]). О. Дунебабіна стверджує, що «лінгвогендерний вимір гібридної війни РФ проти України охоплює впровадження деструктивних антигендерних наративів, маніпулятивне використання перекладів міжнародних документів, просування стереотипних патріархатних концептів і проскрипцію гендерно маркованих мовних форм» [Дунебабіна, 2025, с. 59]. На думку К. Левченко, «вагомий чинник актуальності досліджень гендерних аспектів гібридної війни – використання гендерної тематики росією як об'єкта маніпулятивних комунікацій» [Левченко, 2025]. Дослідниця підкреслює важливість виявлення маніпулятивних і ворожих мовних практик та дезінформаційних наративів як складової протидії інформаційній агресії.

Лінгвософський вимір війни визначено колективом авторів монографії «Лінгвософія українських текстів XXI століття». На думку дослідників, онтологія сучасної війни істотно відрізняється від традиційних воєн, оскільки фізичне насильство стає інструментом впливу на когнітивну сферу людини, а сучасна війна набуває характеру боротьби «за мізки», тобто за когнітивний і комунікативний контроль [Лінгвософія українських текстів XXI століття, 2023, с. 288].

Лінгвістична парадигма дослідження гібридної війни активно розбудовувалася під час російської агресії. Лінгвістичні дослідження набули прикладного статусу, їх було інтегровано в нову наукову галузь лінгвістику гібридної війни. Вперше її визначення запропоновано наукової школою НА СБУ як «лінгвістична галузь, що досліджує й розробляє лінгвістичний інструментарій виявлення ворожих деструктивних впливів й проактивної протидії їм» [Лінгвістика гібридної війни, 2025]. Цей новітній теоретико-практичний напрям, орієнтований на:

– вироблення мовних/дискурсивних технологій, технік, прийомів протидії ворожим інформаційно-психологічним операціям [Кутуза, Тельпіс, 2023; Кениз, 2025; Карнаух, 2025; Федоренко, 2025], зокрема контрсугестивних [Снитко, 2025];

– дослідження мовних механізмів формування та поширення стратегічних наративів, дискурсів і смислів, що функціонують як інструменти інформаційного впливу у сучасних конфліктах [Компанцева та ін., 2022];

– декодування деструктивного дискурсу країни-агресорки [Слухай, 2025, Жолтікова, Резнік, 2025];

– вивчення лінгвосугестивних засобів ведення гібридної війни, які «постійно модифікуються і набувають статусу зброї» [Карнаух, 2025];

– застосування технології великих даних у лінгвістичних дослідження [Дарчук, Зубань, Робейко, Цигвінцева, 2025; Шнурко-Табакова, 2025; Мельник, 2025];

– лінгвокомунікативну класифікацію інформаційно-психологічних операцій [Кениз, 2025];

– наративну організацію дискурсу війни [Кениз, 2025; Карнаух, 2025; Лапутіна, 2025];

– дослідження гендерних маркерів гібридної війни [Левченко, 2025].

Висновки. Отже, аналіз сучасних лінгвістичних досліджень засвідчує поступове розширення наукових уявлень про мовний вимір гібридної війни. Якщо на початковому етапі увага дослідників була зосереджена переважно на інформаційній війні, мові ворожнечі та сугестивних технологіях, то сучасні дослідження охоплюють дискурсивні, когнітивні, наративні, гендерні й лінгвософські аспекти інформаційного протиборства. Узагальнення цих напрацювань стало підґрунтям для формування лінгвістики гібридної війни як нового міждисциплінарного напряму, зорієнтованого не лише на теоретичне осмислення мовних механізмів сучасних конфліктів, а й на розроблення прикладних засобів виявлення та протидії деструктивним інформаційним впливам.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з поглибленням теоретико-методологічних засад лінгвістики гібридної війни, подальшою систематизацією її дослідницьких вимірів та розробленням комплексних підходів до аналізу мовного виміру гібридних конфліктів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бебик В. М. Інформаційно-комунікаційні війни та інформаційно-комунікаційні війська. *Інформація і право*. 2023. № 3 (46). С. 86–97. https://doi.org/10.37750/2616-6798.2023.3(46).287154.
2. Данилейко О. В. Бінарна концептосфера «Війна» і «Мир» у період гібридної війни: когнітивний і прагматичний аспекти : дис. ... д-ра філософії : 035 Філологія / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2022. 419 с.
3. Дем'янчук Ю. І. Лінгвістика війни: виникнення, концептуалізація та вектори подальшого розвитку. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2025. Т. 36 (75), № 3, ч. 1. С. 220–236. https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.3.1/36.
4. Дунебабіна О. А. Лінгвогендерний вимір гібридної війни : дис. ... д-ра філософії : 035 Філологія / Національна академія Служби безпеки України. Київ, 2025. 252 с.
5. Горбенко Ю. Л. Особистість у гібридній війні: психологічний вимір. *Психологія і особистість*. 2017. № 2 (12). С. 30–39. https://doi.org/10.5281/zenodo.853415.
6. Дарчук Н., Зубань О., Робейко В., Цигвінцева Ю. Експертна система автоматичної аналітики деструктивного українськомовного контенту TextAttributor 1.0. *Лінгвістика гібридної війни* / за заг. ред. Л. Компанцевої. Київ : Національна академія Служби безпеки України, 2025. С. 315–340.
7. Євдокімова О. О. Інформаційно-психологічна війна як різновид соціального конфлікту. *Особистість, суспільство, закон: психологічні проблеми та шляхи їх розв'язання* : тези доп. міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 18 лютого 2017 р.). Харків : ХНУВС, 2017. С. 96–98.
8. Єрмоленко С., Бибик С., Ганжа А., Коць Т., Сюта Г. *Лінгвософія українських текстів XXI століття* : колективна монографія. Київ : Інститут української мови НАН України, 2023. 530 с.
9. Жолтікова Г., Резнік С. Ментальна окупація: риторика РФ на тимчасово окупованих українських територіях. *Лінгвістика гібридної війни* / за заг. ред. Л. Компанцевої. Київ : Національна академія Служби безпеки України, 2025. С. 192–205.
10. Івасишина Т. А. Дискурс інформаційної війни в сучасних лінгвістичних дослідженнях. *Вісник науки та освіти*. 2025. № 3 (33). С. 306–319. https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-3(33)-306-319.
11. Ісакова Т. О. Мова ворожнечі як проблема українського інформаційного простору. *Стратегічні пріоритети. Серія: Політика*. 2016. № 4 (41). С. 90–97. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/isakova.pdf (дата звернення: 11.06.2026).
12. Калініченко Б. М. Інформаційна війна: чинники ескалації та засоби протидії. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю., 2020. 350 с.
13. Карнаух С. В. Концептуалізація поняття «інформаційна війна»: від військових доктрин до лінгвістичних досліджень. *Folia Philologica*. 2024. № 7. С. 11–20. https://doi.org/10.17721/folia.philologica/2024/7/2.
14. Карнаух С. В. Лінгвосугестивні технології впливу в доктринальних документах РФ. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика.* 2024. Вип. 49. С. 61–76. https://doi.org/10.17721/APULTP.2024.49.61-76.
15. Карнаух С. В. Лінгвосугестивні технології інформаційної війни : дис. ... д-ра філософії : 035 Філологія / Національна академія Служби безпеки України. Київ, 2025. 248 с.
16. Карнаух С. Як забезпечити проактивність протидії ворожим інформаційно-психологічним операціям (досвід Центру моніторингу інформаційного простору та протидії штабу Командування Сухопутних військ ЗС України). *Лінгвістика гібридної війни* / за заг. ред. Л. Компанцевої. Київ : Національна академія Служби безпеки України, 2025. С. 111–131.
17. Кеніз А. Сучасні інформаційно-психологічні операції: лінгвокомунікативна класифікація. *Лінгвістика гібридної війни* / за заг. ред.

Л. Компанцевої. Київ : Національна академія Служби безпеки України, 2025. С. 90–110.
18. Кирилюк О. Л. Дискурс інформаційної війни: лінгвокогнітивний та психолінгвістичний аспекти : дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.01 / Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. Дрогобич, 2023. 483 с.
19. Кирилюк О. Л. Засоби сугестивного впливу на реципієнта в дискурсі інформаційної війни. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика.* 2021. Т. 32 (71), № 4, ч. 1. С. 24–28. https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.4-1/05.
20. Ковалевська Т. Ю., Ковалевська-Славова А. В. Сугестивна лінгвістика: специфіка та базові методи. *Записки з українського мовознавства*. 2022. Вип. 29. С. 303–312. https://doi.org/10.18524/2414-0627.2022.29.262416.
21. Колесник Г. О. «Мова ворожнечі» як соціальний та лінгвістичний феномен. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія*. Журналістика. 2021. Т. 32 (71), № 4, ч. 3. С. 278–283.
22. Компанцева Л. Ф. «Битва наративів» як маркер гібридної війни (контент-аналіз інформаційного простору Харківщини). *Записки з українського мовознавства.* 2024. Вип. 31. С. 329–340. https://doi.org/10.18524/2414-0627.2024.31.309468.
23. Компанцева Л. Ф. Концепт НОВОРОСІЯ як дискурсивний маркер загарбницької стратегії РФ. *Folia Philologica*. 2024. № 7. С. 21–29. https://doi.org/10.17721/folia.philologica/2024/7/3.
24. Компанцева Л. Ф. Лінгвістична експертиза соціальних мереж. Київ : Національна академія Служби безпеки України, 2018. 318 с.
25. Компанцева Л. Ф. Сугестія та контрсугестія в організаційних та гібридних війнах. *Гібридна війна: технології сугестії та контрсугестії* : монографія / О. Акульшин та ін. Київ : Національна академія Служби безпеки України, 2018. С. 78–123.
26. Компанцева Л. Ф., Левченко К. Б. Російська агресія крізь призму антигендерних груп. *Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця* : колективна монографія. Київ, 2021. С. 294–313.
27. Костюченко О. Наративи та контрнаративи в інформаційному вимірі російсько-української війни: підходи до класифікації. *Synopsis: Text, Context, Media*. 2025. Т. 31, № 1. С. 326–333. https://doi.org/10.28925/2311-259X.2025.1.8.
28. Кутуза Н. В., Тельпіс Д. М. Дезінформація як складник ІПСО в медіадискурсі: маніпулятивний аспект (на прикладі російсько-української війни періоду повномасштабного вторгнення). *Записки з українського мовознавства.* 2023. Вип. 30. С. 282–292. https://doi.org/10.18524/2414-0627.2023.30.283887.
29. Лапутіна Ю. Стратегічні комунікації як ефективний інструмент протидії ворожим інформаційно-психологічним операціям в умовах широкомасштабної війни РФ проти України. *Лінгвістика гібридної війни* / за заг. ред. Л. Компанцевої. Київ : Національна академія Служби безпеки України, 2025. С. 130–137.
30. Левченко К. Лінгвістика гібридної війни: гендерний фронт. *Лінгвістика гібридної війни* / за заг. ред. Л. Компанцевої. Київ : Національна академія Служби безпеки України, 2025. С. 284–306.
31. Матюшенко О. С., Марченко В. В. Мова ворожнечі як соціокультурний та лінгвістичний феномен. *Молодий вчений*. 2021. № 10 (98). С. 343–348. https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-10-98-72.
32. Мельник Д. Штучний інтелект: загрози поширення дезінформації та можливості їх подолання. *Лінгвістика гібридної війни* / за заг. ред. Л. Компанцевої. Київ : Національна академія Служби безпеки України, 2025. С. 341–351.
33. Мудраченко Т. Б. Сугестія як засіб мовленнєвого впливу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна*. 2015. Вип. 56. С. 211–214.
34. Парахонський Б. О., Яворська Г. М. Онтологія війни і миру: безпека, стратегія, смисл. Київ : НІСД, 2019. 560 с.
35. Петрик В. М., Присяжнюк М. М., Компанцева Л. Ф. та ін. *Сугестивні технології маніпулятивного впливу* : навч. посіб. / за заг. ред. Є. Д. Скулиша. 2-ге вид. Київ : ВІПОЛ, 2011. 248 с.
36. Почепцов Г. Не читайте чужих наративів. Детектор медіа. 20.10.2022. URL: https://detector.media/infospace/article/203940/2022-10-20-ne-chytayte-chuzhykh-naratyviv/ (дата звернення: 05.06.2026).
37. Почепцов Г. Г. Смисли і війни: Україна і Росія в інформаційній і смисловій війнах. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 316 с.
38. Почепцов Г. Г. Сучасні інформаційні війни. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2015. 496 с.
39. Прищепа Г. «Мова ненависті» як лінгвістичний маркер «гібридної війни». *Психолінгвістика. 2017*. Вип. 22 (2). С. 98–112.
40. Слухай Н. В. Ідеологічний словник як підґрунтя матричної мови країни окупантів. *Лінгвістика гібридної війни* / за заг. ред.

Л. Компанцевої. Київ : Національна академія Служби безпеки України, 2025. С. 143–191.
41. Слухай Н. В. Наративи «чужого»: мовні маркери та інтенції. *Комунікативні стратегії інформаційного суспільства: лінгвістика, право, інформаційна безпека* : матеріали IX Всеукр. наук. конф. молодих учених, студентів та курсантів. Київ : Національна академія Служби безпеки України, 2018. С. 119–128.
42. Слухай Н. В. Склад і структура ідеологічної матриці російських медіа. *Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця* : монографія. Київ : Національна академія Служби безпеки України, 2021. С. 13–25.
43. Снігур Л. Дискурс волонтерства: чому Україна не Росія. *Лінгвістика гібридної війни* / за заг. ред. Л. Компанцевої. Київ : Національна академія Служби безпеки України, 2025. С. 264–279.
44. Снитко О. С. Карнавальні форми сугестії в інформаційному просторі України у контексті консцієнтальної війни. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика.* 2019. Вип. 38. С. 77–93. https://doi.org/10.17721/APULTP.2019.38.77-93.
45. Снитко О. С. Лінгвістика гібридної війни як неонапрям: вектори розвитку. *Лінгвістика гібридної війни* / за заг. ред. Л. Компанцевої. Київ : Національна академія Служби безпеки України, 2025. С. 49–66.
46. Снитко О. С. Сучасна інформаційно-психологічна онлайн-війна у парадигмах лінгвістики впливу. *Гібридна війна: технології сугестії та контрсугестії* / за заг. ред. Л. Ф. Компанцевої. Київ : Національна академія Служби безпеки України, 2018. С. 177–225.
47. Снитко О. С., Погорілова М. С. Мультимодальні тексти сугестивної спрямованості в інформаційному просторі України воєнної доби. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. 2023. Вип. 47. С. 6–31. https://doi.org/10.17721/APULTP.2023.47.6-31.
48. Стадник А. Г. Інформаційна війна як комунікативна технологія впливу на масову свідомість та громадську думку. Грані. 2016. № 1 (129). С. 111–115.
49. Стратегічні комунікації для безпекових і державних інституцій : практичний посібник / Л. Ф. Компанцева та ін. ; за заг. ред. О. В. Давліканової, Л. Ф. Компанцевої. Київ : ВІСТКА, 2022. 278 с.
50. Сусська О. О. Дезінформація та «мова ворожнечі» як втілення вульгаризації і профанації інформаційного простору. *Розвиток основних напрямів соціогуманітарних наук: проблеми та перспективи* : зб. ст. і тез доп. IX Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Кам'янське, 9 червня 2022 р.). Кам'янське, 2022. С. 290–297.
51. Сусська О. О. Мова ворожнечі як феномен і предмет наукової інтерпретації. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики.* 2024. Вип. 102. С. 76–87. https://doi.org/10.32782/2707-9147.2024.102.8.
52. Тельпіс Д. М. Маніпулятивні особливості прийому «стимулювання реакції» під час формування інформаційної бульбашки в ІПсО. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Філологія.* 2024. Т. 29, вип. 1 (29). С. 41–52. https://doi.org/10.18524/2307-8332.2024.1(29).318669.
53. Твердохліб О., Гайович Г. Сугестія та її прояви в сучасному інформаційному просторі держави. *Науковий вісник: Державне управління*. 2022. № 1 (11). С. 222–239. https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1(11)-222-239.
54. Федоренко Л. Війна наративів: риторика агресора на початку російсько-української війни (на матеріалі російських інформагентств 2014 року). *Folia Philologica*. 2025. № 9. С. 41–52. https://doi.org/10.17721/folia.philologica/2025/9/6.
55. Федоренко Л. Р. Лінгвоксенофобний вимір російського геополітичного дискурсу (на матеріалі використання радянських топонімів як маркерів ксенофобії). *Нова філологія.* 2024. № 96. С. 155–165. https://doi.org/10.26661/2414-1135-2024-96-19.
56. Федоренко Л. Світ у кривому дзеркалі: як маніпуляція історичним дискурсом мала б допомогти Путіну «проковтнути» Україну. *Лінгвістика гібридної війни* / за заг. ред. Л. Компанцевої. Київ : Національна академія Служби безпеки України, 2025. С. 206–228.
57. Черних Г. А. Мова ворожнечі та вороже мовне середовище як загрози соціальній згуртованості. *Габітус.* 2025. Вип. 70. С. 66–71. https://doi.org/10.32782/2663-5208.2025.70.10.
58. Чулкова А. В. Мова ворожнечі в журналістських текстах: форми, функції та вплив. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика.* 2025. Т. 36 (75), № 6, ч. 2. С. 183–188. https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.6.2/31.
59. Шнурко-Табакова Е. Кореляційний аналіз великих даних: можливості прогнозування (на прикладі тем «стратегічні комунікації» і «протидія пропаганді РФ в Україні»). *Лінгвістика гібридної війни* / за заг. ред. Л. Компанцевої. Київ : Національна академія Служби безпеки України, 2025. С. 351–366.
60. Яворська Г. М. Гібридна війна як дискурсивний конструкт. *Стратегічні пріоритети.*

Серія: Політика. 2016. № 4 (41). С. 41–48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sppol_2016_4_7 (дата звернення: 15.06.2026).

REFERENCES

1. Bebyk, V. M. (2023). Informatsiino-komunikatsiini viiny ta informatsiino-komunikatsiini viiska [Information and communication wars and information and communication troops]. Informatsiia i pravo, 3(46), 86–97. https://doi.org/10.37750/2616-6798.2023.3(46).287154
2. Danyleiko, O. V. (2022). Binarna kontseptosfera «Viina» i «Myr» u period hibrydnoi viiny: Kohnityvnyi i prahmatychnyi aspekty [The binary conceptual sphere 'War' and 'Peace' during hybrid warfare: Cognitive and pragmatic aspects] (Doctoral dissertation, Taras Shevchenko National University of Kyiv).
3. Demianchuk, Yu. I. (2025). Linhvistyka viiny: Vynyknennia, kontseptualizatsiia ta vektory podalshoho rozvytku [Linguistics of war: Emergence, conceptualization, and further development vectors]. Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Seriia: Filolohiia. Zhurnalistyka, 36(75)(3, Pt. 1), 220–236. https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.3.1/36
4. Dunebabina, O. A. (2025). Linhvohendernyi vymir hibrydnoi viiny [The linguogender dimension of hybrid warfare] (Doctoral dissertation, National Academy of the Security Service of Ukraine).
5. Horbenko, Yu. L. (2017). Osobystist u hibrydnii viini: Psykholohichnyi vymir [Personality in hybrid warfare: A psychological dimension]. Psykholohiia i osobystist, 2(12), 30–39. https://doi.org/10.5281/zenodo.853415
6. Darchuk, N., Zuban, O., Robeiko, V., & Tsyhvintseva, Yu. (2025). Ekspertna systema avtomatychnoi analityky destruktyvnoho ukrainskomovnoho kontentu TextAttributor 1.0 [An expert system for automated analytics of destructive Ukrainian-language content, TextAttributor 1.0]. In L. Kompantseva (Ed.), Linhvistyka hibrydnoi viiny (pp. 315–340). National Academy of the Security Service of Ukraine.
7. Yevdokimova, O. O. (2017). Informatsiino-psykholohichna viina yak riznovyd sotsialnoho konfliktu [Information-psychological warfare as a type of social conflict]. In Osobystist, suspilstvo, zakon: Psykholohichni problemy ta shliakhy yikh rozviazannia (pp. 96–98). Kharkiv National University of Internal Affairs.
8. Yermolenko, S., Bybyk, S., Hanzha, A., Kots, T., & Siuta, H. (2023). Linhvosofiia ukrainskykh tekstiv XXI stolittia [Linguosophy of Ukrainian texts of the 21st century]. Instytut ukrainskoi movy NAN Ukrainy.
9. Zholtikova, H., & Reznik, S. (2025). Mentalna okupatsiia: Rytoryka RF na tymchasovo okupovanykh ukrainskykh terytoriiakh [Mental occupation: Russian rhetoric in the temporarily occupied Ukrainian territories]. In L. Kompantseva (Ed.), Linhvistyka hibrydnoi viiny (pp. 192–205). National Academy of the Security Service of Ukraine.
10. Ivasyshyna, T. A. (2025). Dyskurs informatsiinoi viiny v suchasnykh linhvistychnykh doslidzhenniakh [Information warfare discourse in contemporary linguistic research]. Visnyk nauky ta osvity, 3(33), 306–319. https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-3(33)-306-319
11. Isakova, T. O. (2016). Mova vorozhnechi yak problema ukrainskoho informatsiinoho prostoru [Hate speech as a problem of the Ukrainian information space]. Stratehichni priorytety. Seriia: Polityka, 4(41), 90–97. https://ippi.org.ua/sites/default/files/isakova.pdf
12. Kalinichenko, B. M. (2020). Informatsiina viina: Chynnyky eskalatsii ta zasoby protydii [Information warfare: Escalation factors and countermeasures]. Vydavets Chabanenko Yu.
13. Karnaukh, S. V. (2024a). Kontseptualizatsiia poniattia «informatsiina viina»: Vid viiskovykh doktryn do linhvistychnykh doslidzhen [Conceptualizing information warfare: From military doctrines to linguistic research]. Folia Philologica, 7, 11–20. https://doi.org/10.17721/folia.philologica/2024/7/2
14. Karnaukh, S. V. (2024b). Linhvosuhestyvni tekhnolohii vplyvu v doktrynalnykh dokumentakh RF [Linguosuggestive influence technologies in Russian doctrinal documents]. Aktualni problemy ukrainskoi linhvistyky: Teoriia i praktyka, 49, 61–76. https://doi.org/10.17721/APULTP.2024.49.61-76
15. Karnaukh, S. V. (2025a). Linhvosuhestyvni tekhnolohii informatsiinoi viiny [Linguosuggestive technologies of information warfare] (Doctoral dissertation, National Academy of the Security Service of Ukraine).
16. Karnaukh, S. (2025b). Yak zabezpechyty proaktyvnist protydii vorozhym informatsiino-psykholohichnym operatsiiam [How to ensure proactive counteraction to hostile information-psychological operations]. In L. Kompantseva (Ed.), Linhvistyka hibrydnoi viiny (pp. 111–131). National Academy of the Security Service of Ukraine.
17. Keniz, A. (2025). Suchasni informatsiino-psykholohichni operatsii: Linhvokomunikatyvna klasyfikatsiia [Modern information-psychological

operations: A linguocommunicative classification]. In L. Kompantseva (Ed.), Linhvistyka hibrydnoi viiny (pp. 90–110). National Academy of the Security Service of Ukraine.
18. Kyryliuk, O. L. (2023). Dyskurs informatsiinoi viiny: Linhvokohnityvnyi ta psykholinhvistychnyi aspekty [Information warfare discourse: Linguocognitive and psycholinguistic aspects] (Doctoral dissertation, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University).
19. Kyryliuk, O. L. (2021). Zasoby suhestyvnoho vplyvu na retsypiienta v dyskursi informatsiinoi viiny [Means of suggestive influence on the recipient in information warfare discourse]. Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriia: Filolohiia. Zhurnalistyka, 32(71)(4, Pt. 1), 24–28. https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.4-1/05
20. Kovalevska, T. Yu., & Kovalevska-Slavova, A. V. (2022). Suhestyvna linhvistyka: Spetsyfika ta bazovi metody [Suggestive linguistics: Specific features and basic methods]. Zapysky z ukrainskoho movoznavstva, 29, 303–312. https://doi.org/10.18524/2414-0627.2022.29.262416
21. Kolesnyk, H. O. (2021). «Mova vorozhnechi» yak sotsialnyi ta linhvistychnyi fenomen [Hate speech as a social and linguistic phenomenon]. Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriia: Filolohiia. Zhurnalistyka, 32(71)(4, Pt. 3), 278–283.
22. Kompantseva, L. F. (2024a). «Bytva naratyviv» yak marker hibrydnoi viiny (kontent-analiz informatsiinoho prostoru Kharkivshchyny) [The battle of narratives as a marker of hybrid warfare: A content analysis of the Kharkiv region information space]. Zapysky z ukrainskoho movoznavstva, 31, 329–340. https://doi.org/10.18524/2414-0627.2024.31.309468
23. Kompantseva, L. F. (2024b). Kontsept NOVOROSIIA yak dyskursyvnyi marker zaharbnytskoi stratehii RF [The NOVOROSSIYA concept as a discursive marker of Russia's expansionist strategy]. Folia Philologica, 7, 21–29. https://doi.org/10.17721/folia.philologica/2024/7/3
24. Kompantseva, L. F. (2018a). Linhvistychna ekspertyza sotsialnykh merezh [Linguistic examination of social networks]. National Academy of the Security Service of Ukraine.
25. Kompantseva, L. F. (2018b). Suhestiia ta kontrsuhestiia v orhanizatsiinykh ta hibrydnykh viinakh [Suggestion and countersuggestion in organizational and hybrid wars]. In O. Akulshyn et al., Hibrydna viina: Tekhnolohii suhestii ta kontrsuhestii (pp. 78–123). National Academy of the Security Service of Ukraine.
26. Kompantseva, L. F., & Levchenko, K. B. (2021). Rosiiska ahresiia kriz pryzmu antygendernykh hrup [Russian aggression through the prism of anti-gender groups]. In Stratehichni komunikatsii v umovakh hibrydnoi viiny: Pohliad vid volontera do naukovtsia (pp. 294–313).
27. Kostiuchenko, O. (2025). Naratyvy ta kontrnaratyvy v informatsiinomu vymiri rosiisko-ukrainskoi viiny: Pidkhody do klasyfikatsii [Narratives and counternarratives in the information dimension of the Russian-Ukrainian war: Classification approaches]. Synopsis: Text, Context, Media, 31(1), 326–333. https://doi.org/10.28925/2311-259X.2025.1.8
28. Kutuza, N. V., & Telpis, D. M. (2023). Dezinformatsiia yak skladnyk IPSO v mediadyskursi: Manipuliatyvnyi aspekt [Disinformation as a component of PsyOps in media discourse: The manipulative aspect]. Zapysky z ukrainskoho movoznavstva, 30, 282–292. https://doi.org/10.18524/2414-0627.2023.30.283887
29. Laputina, Yu. (2025). Stratehichni komunikatsii yak efektyvnyi instrument protydii vorozhym informatsiino-psykholohichnym operatsiiam [Strategic communications as an effective tool for countering hostile information-psychological operations]. In L. Kompantseva (Ed.), Linhvistyka hibrydnoi viiny (pp. 130–137). National Academy of the Security Service of Ukraine.
30. Levchenko, K. (2025). Linhvistyka hibrydnoi viiny: Hendernyi front [Linguistics of hybrid warfare: The gender front]. In L. Kompantseva (Ed.), Linhvistyka hibrydnoi viiny (pp. 284–306). National Academy of the Security Service of Ukraine.
31. Matiushenko, O. S., & Marchenko, V. V. (2021). Mova vorozhnechi yak sotsiokulturnyi ta linhvistychnyi fenomen [Hate speech as a sociocultural and linguistic phenomenon]. Molodyi vchenyi, 10(98), 343–348. https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-10-98-72
32. Melnyk, D. (2025). Shtuchnyi intelekt: Zahrozy poshyrennia dezinformatsii ta mozhlyvosti yikh podolannia [Artificial intelligence: Threats of disinformation spread and possibilities for overcoming them]. In L. Kompantseva (Ed.), Linhvistyka hibrydnoi viiny (pp. 341–351). National Academy of the Security Service of Ukraine.
33. Mudrachenko, T. B. (2015). Suhestiia yak zasib movlennievoho vplyvu [Suggestion as a means of speech influence]. Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Seriia: Filolohichna, 56, 211–214.
34. Parakhonskyi, B. O., & Yavorska, H. M. (2019). Ontolohiia viiny i myru: Bezpeka, stratehiia,

smysl [Ontology of war and peace: Security, strategy, meaning]. NISD.
35. Petryk, V. M., Prysiazhniuk, M. M., Kompantseva, L. F., et al. (2011). Suhestyvni tekhnolohii manipuliatyvnoho vplyvu [Suggestive technologies of manipulative influence] (2nd ed.; Ye. D. Skulysh, Ed.). VIPOL.
36. Pocheptsov, H. (2022, October 20). Ne chytaite chuzhykh naratyviv [Do not read other people's narratives]. Detektor media. https://detector.media/infospace/article/203940/2022-10-20-ne-chytayte-chuzhykh-naratyviv/
37. Pocheptsov, H. H. (2016). Smysly i viiny: Ukraina i Rosiia v informatsiinii i smyslovii viinakh [Meanings and wars: Ukraine and Russia in information and meaning wars]. Vydavnychyi dim «Kyievo-Mohylianska akademiia».
38. Pocheptsov, H. H. (2015). Suchasni informatsiini viiny [Modern information wars]. Vydavnychyi dim «Kyievo-Mohylianska akademiia».
39. Pryshchepa, H. (2017). «Mova nenavysti» yak linhvistychnyi marker «hibrydnoi viiny» [Hate speech as a linguistic marker of hybrid warfare]. Psykholinhvistyka, 22(2), 98–112.
40. Slukhai, N. V. (2025). Ideolohichnyi slovnyk yak pidgruntia matrychnoi movy krainy okupantiv [An ideological dictionary as the basis of the matrix language of the occupying country]. In L. Kompantseva (Ed.), Linhvistyka hibrydnoi viiny (pp. 143–191). National Academy of the Security Service of Ukraine.
41. Slukhai, N. V. (2018). Naratyvy «chuzhoho»: Movni markery ta intentsii [Narratives of the Other: Linguistic markers and intentions]. In Komunikatyvni stratehii informatsiinoho suspilstva: Linhvistyka, pravo, informatsiina bezpeka (pp. 119–128). National Academy of the Security Service of Ukraine.
42. Slukhai, N. V. (2021). Sklad i struktura ideolohichnoi matrytsi rosiiskykh media [Composition and structure of the ideological matrix of Russian media]. In Stratehichni komunikatsii v umovakh hibrydnoi viiny: Pohliad vid volontera do naukovtsia (pp. 13–25). National Academy of the Security Service of Ukraine.
43. Snihur, L. (2025). Dyskurs volonterstva: Chomu Ukraina ne Rosiia [Volunteer discourse: Why Ukraine is not Russia]. In L. Kompantseva (Ed.), Linhvistyka hibrydnoi viiny (pp. 264–279). National Academy of the Security Service of Ukraine.
44. Snytko, O. S. (2019). Karnavalni formy suhestii v informatsiinomu prostori Ukrainy u konteksti konstiientalnoi viiny [Carnivalesque forms of suggestion in Ukraine's information space in the context of conscietal warfare]. Aktualni problemy ukrainskoi linhvistyky: Teoriia i praktyka, 38, 77–93. https://doi.org/10.17721/APULTP.2019.38.77-93
45. Snytko, O. S. (2025). Linhvistyka hibrydnoi viiny yak neonapriam: Vektory rozvytku [Linguistics of hybrid warfare as a new field: Development vectors]. In L. Kompantseva (Ed.), Linhvistyka hibrydnoi viiny (pp. 49–66). National Academy of the Security Service of Ukraine.
46. Snytko, O. S. (2018). Suchasna informatsiino-psykholohichna onlain-viina u paradyhmakh linhvistyky vplyvu [Contemporary online information-psychological warfare in the paradigms of influence linguistics]. In L. F. Kompantseva (Ed.), Hibrydna viina: Tekhnolohii suhestii ta kontrsuhestii (pp. 177–225). National Academy of the Security Service of Ukraine.
47. Snytko, O. S., & Pohorilova, M. S. (2023). Multymodalni teksty suhestyvnoi spriamovanosti v informatsiinomu prostori Ukrainy voiennoi doby [Multimodal suggestive texts in Ukraine's wartime information space]. Aktualni problemy ukrainskoi linhvistyky: Teoriia i praktyka, 47, 6–31. https://doi.org/10.17721/APULTP.2023.47.6-31
48. Stadnyk, A. H. (2016). Informatsiina viina yak komunikatyvna tekhnolohiia vplyvu na masovu svidomist ta hromadsku dumku [Information warfare as a communication technology influencing mass consciousness and public opinion]. Hrani, 1(129), 111–115.
49. Kompantseva, L., Zaruba, O., Cherevatyi, S., & Akulshyn, O. (2022). Stratehichni komunikatsii dlia bezpekovykh i derzhavnykh instytutsii [Strategic communications for security and public institutions] (O. Davlikanova & L. Kompantseva, Eds.). VISTKA.
50. Susska, O. O. (2022). Dezinformatsiia ta «mova vorozhnechi» yak vtilennia vulharyzatsii i profanatsii informatsiinoho prostoru [Disinformation and hate speech as manifestations of vulgarization and profanation of the information space]. In Rozvytok osnovnykh napriamiv sotsiohumanitarnykh nauk: Problemy ta perspektyvy (pp. 290–297).
51. Susska, O. O. (2024). Mova vorozhnechi yak fenomen i predmet naukovoi interpretatsii [Hate speech as a phenomenon and a subject of scholarly interpretation]. Sotsialni tekhnolohii: Aktualni problemy teorii ta praktyky, 102, 76–87. https://doi.org/10.32782/2707-9147.2024.102.8
52. Telpis, D. M. (2024). Manipuliatyvni osoblyvosti pryiomu «stymuliuvannia reaktsii» pid chas formuvannia informatsiinoi bulbashky v IPSO [Manipulative features of the reaction stimulation technique in forming a filter bubble in PsyOps]. Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu.

Seriia: Filolohiia, 29(1), 41–52. https://doi.org/10.18524/2307-8332.2024.1(29).318669
53. Tverdokhlib, O., & Haiovych, H. (2022). Suhestiia ta yii proiavy v suchasnomu informatsiinomu prostori derzhavy [Suggestion and its manifestations in the contemporary national information space]. Naukovyi visnyk: Derzhavne upravlinnia, 1(11), 222–239. https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1(11)-222-239
54. Fedorenko, L. (2025a). Viina naratyviv: Rytoryka ahresora na pochatku rosiisko-ukrainskoi viiny [War of narratives: Aggressor rhetoric at the beginning of the Russian-Ukrainian war]. Folia Philologica, 9, 41–52. https://doi.org/10.17721/folia.philologica/2025/9/6
55. Fedorenko, L. R. (2024). Linhvoksenofobnyi vymir rosiiskoho heopolitychnoho dyskursu [The linguoxenophobic dimension of Russian geopolitical discourse]. Nova filolohiia, 96, 155–165. https://doi.org/10.26661/2414-1135-2024-96-19
56. Fedorenko, L. (2025b). Svit u kryvomu dzerkali: Yak manipuliatsiia istorychnym dyskursom mala b dopomohty Putinu «prokovtnuty» Ukrainu [The world in a distorting mirror: How manipulation of historical discourse was supposed to help Putin ‘swallow’ Ukraine]. In L. Kompantseva (Ed.), Linhvistyka hibrydnoi viiny (pp. 206–228). National Academy of the Security Service of Ukraine.
57. Chernykh, H. A. (2025). Mova vorozhnechi ta vorozhe movne seredovyshche yak zahrozy sotsialnii zghurtovanosti [Hate speech and a hostile linguistic environment as threats to social cohesion]. Habitus, 70, 66–71. https://doi.org/10.32782/2663-5208.2025.70.10
58. Chulkova, A. V. (2025). Mova vorozhnechi v zhurnalistskykh tekstakh: Formy, funktsii ta vplyv [Hate speech in journalistic texts: Forms, functions, and impact]. Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Seriia: Filolohiia. Zhurnalistyka, 36(75)(6, Pt. 2), 183–188. https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.6.2/31
59. Shnurko-Tabakova, E. (2025). Koreliatsiinyi analiz velykykh danykh: Mozhlyvosti prohnozuvannia [Correlation analysis of big data: Forecasting possibilities]. In L. Kompantseva (Ed.), Linhvistyka hibrydnoi viiny (pp. 351–366). National Academy of the Security Service of Ukraine.
60. Yavorska, H. M. (2016). Hibrydna viina yak dyskursyvnyi konstrukt [Hybrid warfare as a discursive construct]. Stratehichni priorytety. Seriia: Polityka, 4(41), 41–48. http://nbuv.gov.ua/UJRN/sppol_2016_4_7

Дата першого надходження статті до видання: 11.07.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 13.08.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 18.11.2026